ORDENANÇA MUNICIPAL PER A LA GESTIÓ DE RESIDUS DE LA CONSTRUCCIÓ I DEMOLICIÓ (RCD)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Amb l'objectiu de millorar, regular, i evitar que es dipositin residus en zones no permeses, i per què els residus es gestionin de manera adequada segons la normativa vigent, en benefici de la conservació de l'entorn i el territori; es pel que es proposa la creació de la present ordenança, i no per raons recaptatòries.

Actualment, els residus de la construcció i demolició (RCD) no reutilitzats en obres, són abocats a abocadors autoritzats de residus inerts, que son pedreres en fase de restauració.
Així i tot, anualment entra una mitjana de 156,5 t de residus de la construcció i demolició (RCD) a l'abocador de Ca na Putxa, ocupant un espai vital en aquest centre d'eliminació de residus urbans. Una altra gran quantitat és abocada per desconsiderats a indrets no autoritzats, com ara torrents, feixes, punts d'aportació de residus, etc., i s'han de realitzar grans esforços econòmics per restablir a l'origen els llocs on són abocats aquets residus, per corregir els impactes produïts.
Una gestió inadequada dels RCD genera impactes negatius tant sobre el medi ambient com sobre el medi socioeconòmic. Actualment existeix a l'illa d'Eivissa una planta de triatge que dóna la possibilitat de donar una altra sortida i poder reaprofitar aquests residus, disminuint el consum de recursos naturals i evitant destinar RCD mesclats amb altres residus l'abocador insular de residus urbans.
Aquests són motius suficients que justifiquen la preocupació de l'Ajuntament de Sant Joan de Labrijta per procurar una eficient gestió integrada dels residus. Per aquest motiu, cal regular la gestió d'aquesta important fracció de residus derivada del sector de la construcció.

CAPÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1.- OBJECTE
La present ordenança té per objecte regular la producció de residus procedents d'actes d'edificació, de construcció, de demolició, d'excavacions o d'usos del sòl, establint una regulació addicional al que estableix la legislació existent, per tal de millorar l'eficiència de la gestió de residus al municipi de Sant Joan de Labritja i reduir l'impacte ambiental derivat d'una mala gestió.

Article 2.- ÀMBIT D'APLICACIÓ
Aquesta ordenança es d'estricte compliment en tot el terme municipal de Sant Joan de Labritja.

Article 3.- MARC LEGAL
Les competències en matèria de residus són atribuïdes als municipis en la Llei 7/1985, de 2 d'abril reguladora de les bases de règim local, en els seus articles 25.2 l) i 26 a) i b). Aquestes es concreten en la Llei 22/2011, de 28 de juliol de residus i sols contaminants, la Llei 11/1997, de 24 d'abril, d'envasos i residus d'envasos, a mes del

Reglament per la seva execució, aprovat mitjançant Reial decret 782/1998, de 30 d'abril, i el Pla director sectorial per a la gestió dels residus urbans d'Eivissa i Formentera, aprovat mitjançant Decret 46/2001, de 30 de març.
Així mateix, la normativa general de residus estableix la possibilitat d'aplicar normativa sectorial per gestionar tipologies concretes de residus, com és el cas dels RCD. La seva gestió queda regulada mitjançant el Reial decret 105/2008. Aquesta ordenança adoptarà la línea del esmentat RD 105/2008, ampliant el seu àmbit d'aplicació i concretant el seu contingut, adaptant-lo a les necessitats del municipi de Sant Joan de Labritja.

Article 4.- DEFINICIONS
4.1.- Definicions:

1. Residus de la construcció i demolició: Qualsevol substància o objecte que, es generi en una obra de construcció o demolició.

2. Residu inert: aquell residu no perillós que no experimenta transformacions físiques, químiques o biològiques significatives, no és soluble ni combustible, ni reacciona física ni químicament ni de cap altra manera, ni es biodegradable, ni afecta negativament altres matèries amb les quals entra en contacte de forma que pugui donar lloc a contaminació del medi ambient o perjudicar la salut humana. La lixiviabilitat total, el contingut de contaminants del residu i la ecotoxicitat del lixiviat hauran de ser insignificants, i en particular no hauran de suposar un risc per la qualitat de les aigües superficials o subterrànies.

3. Obra de construcció o demolició: s'entendrà com l'activitat consistent en:
A) La construcció, rehabilitació, reparació, reforma o demolició d'un bé immoble, tal com un edifici, carretera, port, aeroport, ferrocarril, canal, presa, instal·lació esportiva o d'oci, així com qualsevol altre anàleg d'enginyeria civil.
B) La realització de treballs que modifiquen la forma o substància del terreny o del subsòl, tals com excavacions, indiccions, urbanització o altres d'anàlegs, amb exclusió d'aquelles activitats a les qual sigui d'aplicació la Directiva 2006/21/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març, sobre la gestió dels residus d'indústries extractives.
En ambdós casos, serà necessari un projecte signat i visat per un professional titulat.

4. Obra menor de construcció o reparació domiciliària: s'entendrà com a obra de construcció o demolició en un domicili particular, comerç, oficina o immoble del sector serveis, de senzilla tècnica i escassa entitat constructiva i econòmica, que no suposi alteració del volum, de l'ús, de les instal·lacions d'ús comú o del nombre d'habitatges i locals, i que no necessiti projecte signat per professionals titulats.

5. Productor RCD:
A) La persona física o jurídica titular de la llicència urbanística en una obra de construcció o demolició; en aquelles obres que no necessitin llicència urbanística, tindrà la consideració de productor del residu la persona física o jurídica titular de l'immoble objecte d'una obra de construcció o demolició.

B) La persona física o jurídica que efectuï operacions de tractament, de mescla o d'altre tipus, que ocasionin un canvi de naturalesa o composició dels residus.
C) L'importador o adquirent en qualsevol estat membre de la Unió Europea de RCDs.

6. Posseïdor: La persona física o jurídica que tingui en el seu poder els residus de construcció i demolició i que no ostenti la condició de gestor de residu. En tot cas, tindrà la consideració de posseïdor la persona física o jurídica que executi l'obra de construcció o demolició, tals com el constructor, els subcontractistes o els treballadors autònoms. En tot cas, no tindran consideració de posseïdors de residus de construcció i demolició els treballadors per compta aliena.

7. Gestor RCD: La persona o entitat, pública o privada, que realitzi qualsevol de les operacions que composen la gestió dels residus, en sigui o no productor.

4.2.- Classificació dels RCD:
4.2.1: Segons tipologia.
-D'enderrocament: materials i substàncies que s'obtenen de l'operació d'enderroc d'edificis, instal·lacions i obres de fàbrica en general.
-De construcció: materials i substàncies de rebuig que s'originin en l'activitat de la construcció.
-D'excavació: terres, pedres i altres materials no contaminats que s'originin a l'activitat d'excavació de solars.

4.2.2: Segons origen:
-D'enderroc d'una obra preexistent: son els procedents d'una obra subjecte a llicència municipal on únicament s'ha d'enderrocar un edifici o construcció preexistent.
-D'una obra de nova construcció: son els procedents d'una obra subjecte a llicència municipal que genera residus derivats de l'activitat de la construcció fruit de l'excavació del solar o de la obra en si mateixa.
-D'una obra menor: son els procedents d'una obra corresponent a petites reformes d'immobles que no suposen el total enderrocament i/o les que no necessitin projecte tècnic subjecte a una llicència d'obra menor.

CAPÍTOL II. PROCEDIMENT

Article 5.- REGULACIÓ GENERAL
En l'atorgament de les llicències d'obres o enderrocs o de nova construcció, es determinarà una garantia o fiança per respondre que els residus generats durant tot el procés de construcció o enderrocament son gestionats d'acord a la legislació vigent.
Així mateix es determinaran els costos originats per la gestió, incloent el transport de les terres i escombres d'obra, d'enderroc, d'obra de nova construcció, que el sol·licitant haurà de satisfer d'acord amb el sistema de pagament determinat en l'article 6 d'aquesta ordenança.
D'igual manera, s'establirà una fiança per a obres menors, que serà un percentatge del total del pressupost de l'obra.

Article 6.- OBLIGACIONS DEL PRODUCTOR

6.1.- Obres de construcció o demolició.
A més dels requisits exigits per la legislació sobre residus, el productor de RCDs haurà de complir amb les següents obligacions.
El sol·licitant d'una llicència d'obra de construcció o demolició haurà d'incorporar en la documentació tècnica un estudi de gestió de RCD, que contindrà com a mínim:
1. Una estimació de la quantitat, expressada en tones i en metres cúbics, dels residus de construcció i demolició que s'originen a l'obra, codificats d'acord a la llista europea de residus publicada per Ordre MAM/304/2002, de 8 de febrer, per la qual es publiquen les operacions de valorització i eliminació de residus i la llista europea de residus, o norma que la substitueixi.
2. Les mesures per a la prevenció de residus en l'obra objecte del projecte.
3. Les operacions de reutilització, valorització o eliminació a què es destinaran els residus que es generin en l'obra.
4. Les mesures per la separació dels residus en l'obra, en particular, per al compliment per part del posseïdor dels residus, de l'obligació establerta en l'article 7.
5. Els plànols de les instal·lacions previstes per al emmagatzematge, maneig, separació i, si escau, altres operacions de gestió dels residus de construcció i demolició dins de l'obra. Posteriorment, aquets plànols podran ser objecte d'adaptació a les característiques particulars de l'obra i els seus sistemes d'execució, previ acord de la direcció facultativa de l'obra.
6. Les prescripcions del Plec de prescripcions tècniques particulars del projecte, en relació amb l'emmagatzematge, maneig, separació i, si escau, altres operacions de gestió dels RCD dins l'obra.
7. Una valoració del cost previst de la gestió dels residus de construcció i demolició que formarà part del pressupost del projecte en capítol independent.
En obres de demolició, rehabilitació, reparació o reforma, s'haurà de fer un inventari dels residus perillosos que es generaran, que haurà d'incloure en l'estudi de gestió de RCD, així com preveure la seva retirada selectiva, amb l'objectiu d'evitar la mescla entre ells o amb altres residus no perillosos, i assegurar la seua correcta gestió mitjançant gestors autoritzats.
S'haurà de disposar de la documentació que acrediti que els RCD que realment s'han produït a l'obra han set gestionats, si escau, en obra o entregats a una instal·lació de valorització o d'eliminació per al seu tractament a través d'un gestor de residus autoritzat. Aquesta documentació haurà de mantenir-se durant els cinc anys següents.

6.2.- Obres menors
El sol·licitant d'una llicència d'obra menor haurà de presentar una declaració on es descrigui quantitats estimades en massa i metres cúbics i tipologies de residus que es produiran al llarg de l'obra, i com es gestionaran aquets residus.
Per poder recuperar la fiança, els titulars de les llicències hauran de justificar que s'ha portat adequadament la gestió dels residus esmentats en la declaració, de forma anàloga als titulars de llicències d'obra, mitjançant documents de gestió (factures, albarans de transport, documents d'acceptació, reportatges fotogràfics, etc.).

Article 7.-OBLIGACIONS DEL POSSEÏDOR

A més de les obligacions previstes en la normativa aplicable, la persona física o jurídica que executi l'obra estarà obligada a presentar a la propietat d'aquesta un pla que reflecteixi com es portarà a terme les obligacions que li incumbeixin en relació amb els residus de la construcció i demolició que es vagin a produir a l'obra, en particular les recollides en l'article 6.1 i en aquest article. El pla, una vegada aprovat per la direcció facultativa i acceptat per la propietat, passarà a formar part dels documents contractuals de l'obra.

El posseïdor de RCD, quan no sigui procedent gestionar-los per sí mateix, i sense perjudici de requeriments del projecte aprovat, estarà obligat a entregar-los a un gestor de residus o a participar en un acord voluntari o conveni de col·laboració per a la seua gestió. Els residus de construcció i demolició es destinaran preferentment, i per aquest ordre, a operacions de reutilització, reciclat o a altres formes de valorització.

L'entrega de residus de construcció i demolició a un gestor per part del posseïdor s'haurà de fer constar en document fefaent, en el qual figuri, almenys, la identificació del posseïdor i del productor, l'obra de procedència i, si escau, el número de llicència de l'obra, la quantitat, expressada en tones o en metres cúbics, o en ambdues unitats quan sigui possible, el tipus de residus entregats, codificats d'acord a la LER publicada per Ordre MAM/304/2002, de 8 de febrer, o norma que la substitueixi, i la identificació del gestor de les operacions de destí.

Quan el gestor al qual el posseïdor entregui els residus de construcció i demolició efectuï únicament operacions de recollida, emmagatzematge, transferència o transport, en el document d'entrega haurà de figurar també el gestor de valorització o d'eliminació ulterior al qual es destinaran els residus. En tot cas, la responsabilitat administrativa en relació amb la cessió dels RCD per part dels posseïdors als gestors es regirà pel que estableix la Llei 22/2011, de 28 de juliol de residus i sols contaminants. El posseïdor dels residus estarà obligat, mentre es trobin en poder seu, a mantenir-los en condicions adequades d'higiene i seguretat, així com a evitar la mescla de fraccions ja seleccionades que impedeixi o dificulti la posterior valorització o eliminació. Els residus de construcció i demolició hauran de separar-se en les següents fraccions, quan, de forma individualitzada per a cada una de les esmentades fraccions, la quantitat prevista de generació pel total de l'obra superi les següents quantitats:

- Formigó: 80 t
- Maons, teules, ceràmics: 40 t
- Metall: 2 t
- Fusta: 1 t
- Vidre: 1 t
- Plàstic: 0,5 t
- Paper i cartró: 0,5 t

La separació en fraccions es portarà a terme preferentment pel posseïdor dels residus de construcció i demolició dins de l'obra en la qual es produeixin. Quan per falta d'espai físic en l'obra no resulti tècnicament viable efectuar aquesta separació en origen, el posseïdor podrà encomanar la separació de fraccions a un gestor de residus en una instal·lació de tractament de RCD externa a l'obra.

En aquest darrer cas, el posseïdor haurà d'obtenir del gestor de la instal·lació documentació acreditativa que aquest ha complert, en nom seu, l'obligació recollida en el present apartat. El posseïdor de RCD estarà obligat a sufragar les corresponents

costes de gestió i a entregar al productor els certificats i altra documentació corresponent a cada any natural durant els cinc anys pròxims.

Article 8.- QUANTIA DE LES FIANCES

8.2.- Obres de construcció o demolició

En els casos en què sigui necessari un projecte visat per tal d'atorgar una llicència, la quantia de la fiança serà el 50% de la valoració del cost dels residus incorporada a l'estudi de gestió de RCD que el productor haurà d'entregar, juntament amb el projecte, d'acord amb l'article 6.1.7.

8.3.- Obres menors

La quantia de la fiança que haurà de dipositar el titular de la llicència d'obra menor serà d'un 5% del total del pressupost de l'obra. S'estableix un mínim de 100€.

En aquelles obres en què es consideri que en el seu projecte, d'acord amb l'article 6, inclogui un estudi de gestió de residus de l'obra, elaborat d'un mode infundat a la baixa, es podrà elevar motivadament l'esmentada fiança.

Article 9.- PAGAMENT DE LES FIANCES

La fiança podrà fer-se efectiva pel sol·licitant pels mitjans següents:

1. Dipòsit en efectiu, a l'Ajuntament.
2. Aval o fiança de caràcter solidari presentat per un banc o per una caixa d'estalvis confederada, caixa postal d'estalvis o per cooperatives de crèdits qualificades.

Article 10.- RETORN DE LES FIANCES

L'import de la fiança serà retornat quan s'acrediti documentalment que la gestió s'ha efectuat correctament. En aquest sentit, serà preceptiva la presentació del comprovant justificatiu del pagament del preu corresponent.

Article 11.- EXECUCIÓ DE LES FIANCES

El no compliment de les determinacions d'aquesta ordenança quant a la correcta gestió de les terres i runa, serà motiu d'execució de la fiança per part de l'Ajuntament per actuar subsidiàriament, independentment de les sancions que puguin aplicar-se d'acord amb el règim sancionador previst en les Ordenances de residus i neteja viària.

CAPÍTOL III. RÈGIM SANCIONADOR

Article 12.- TIPIFICACIÓ D'INFRACCIONS

Es consideren els següents tipus d'infracció en relació amb els residus i la seua gestió.

12.1 INFRACCIONS LLEUS:

12.1.1. Quan els productors de residus no posin a disposició de l'Ajuntament la documentació requerida segons aquesta ordenança o ho facin infringint les normes fixades.

12.1.2. L'ús indegut dels serveis de recollida de residus, regulats en l'Ordenança de residus i neteja viària sempre que no es produeixi cap mal a les instal·lacions i equipaments del servei.

12.1.3. Qualsevol altra infracció en relació amb els residus que no estigui tipificada com a greu ni molt greu en la present ordenança.

12.2 INFRACCIONS GREUS:
12.2.1. L'abandonament, l'abocament o l'eliminació incontrolada i/o no autoritzada de qualsevol tipus de residus afectats per la present ordenança, no inclòs en el punt anterior, sense que s'hagi produït un mal o deterioració greu per al medi ambient o s'hagi posat en perill greu la salut de les persones.
12.2.2. L'ús indegut dels serveis de recollida de residus, regulats en l'Ordenança de residus i neteja viària, quan es produeixin mals a les instal·lacions i equipaments del servei.
12.2.3. L'obstrucció a l'activitat inspectora o de control de les administracions públiques.
12.2.4. L'entrega, venda o cessió a persones físiques o jurídiques diferents de les assenyalades per la present ordenança, classificats com a no perillosos, així com la seua acceptació en condicions diferents de les que apareixen en les corresponents autoritzacions o en el present document.
12.2.5. La reincidència en faltes lleus.
12.2.6. Dipositar restes d'enderrocs, restes d'obra i altres RCD dins dels contenidors municipals o particulars.

12.3 INFRACCIONS MOLT GREUS:
12.3.1 L'abandonament, l'abocament o l'eliminació incontrolada i/o autoritzada dels residus afectats per la present ordenança, i en general, l'actuació en forma contrària al que estableix aquest mateix document, sempre que s'hagi produït un mal o deteriorament greu per al medi ambient o s'hagi posat en perill la salut de les persones.
12.3.2 La reincidència en faltes greus.

Article 13.- SANCIONS
13.1 Les infraccions tipificades en la present ordenança seran sancionades segons la Llei 22/2011, de residus i sols contaminats. Podran ser aplicades de forma independent o conjunta, i ser de tipus quantitatiu (sanció econòmica) o tenir a més una component qualitativa (inhabilitació per al desenvolupament de determinades activitats, clausura de les instal·lacions, revocació o retirada de les autoritzacions, etc).

13.1.1 En casos d'infraccions LLEUS: Multa de fins a 900€
En cas d'infracció de:
- Art.- 12.1.1. Multa de 200€
- Art.- 12.1.2. Multa de 600€
- Art.- 12.1.3. Retirada o anulació de la llicència de forma temporal.

13.1.2. En casos d'infraccions GREUS: Multa des de 901 fins 45.000€.
En cas d'infracció de:
- Art. 12.2.1: Multa de 2.000€
- Art. 12.2.2: Multa de 5.000€, més el cost de reparació.
- Art.- 12..2.3. i 12.2.4: Multa de 3.000€
- Art.- 12.2.5.: Multa de 1.500€

- Art. 12.2.6.: Multa de 2.000€

13.1.3. En casos d'infraccions MOLT GREUS: Multa des de 45.001 fins a 1.750.000€, atenent al que disposa el punt 13.2 d'aquestes ordenances.

13.2 Les sancions es graduaran atenent als següents aspectes:
Intencionalitat
Grau de culpa
Reiteració
Participació
Benefici obtingut

13.3 Si els infractors no procedeixen a adoptar les mesures decretades, l'autoritat competent podrà acordar la imposició de multes coercitives una vegada transcorreguts els terminis assenyalats en el requeriment corresponent. La quantia de les multes no superarà un terç de la multa fixada per la infracció comesa.

Article 14.- REGULACIÓ SUPLETÒRIA
En tot allò no previst en aquesta ordenança s'estarà subsidiàriament al que disposa l'Ordenança de residus i neteja viària.

DISPOSICIÓ FINAL. ENTRADA EN VIGOR
La present ordenança entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació íntegra en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

DILIGÈNCIA: Per fer constar que la present ordenança va ser aprovada per l'Ajuntament Ple en data 29/12/2011 – Publicada al BOIB Núm. 205 de 17/03/2012.